

Årringen 2015

Annual Review No 19 of The Arboretum &
Botanical Gardens, University Museum of
Bergen, The University of Bergen

ISSN: 0809-5213

Journal home page:

<https://www.uib.no/universitetshagene/66488/%C3%A5rringen>

Årsmelding for Arboretet og Botaniske hage 2014

Bjørn Moe, Arboretet og Botanisk hage, Universitetet i Bergen,
Mildevegen 240, 5259 Hjellevstad (e-post: bjorn.moe@uib.no)

To cite this article: Moe, B. 2016. – Årsmelding for Arboretet
og Botaniske hage 2014. – *Årringen 2015* (19): 109–122.

Published May 2016

Årsmelding for Arboretet og Botaniske hage 2014

Ved Bjørn Moe, Arboretet og Botanisk hage, Universitetet i Bergen, Mildevegen 240, 5259 Hjellesad (e-post: bjorn.moe@uib.no)

Arboretet og Botanisk hage på Milde er organisert som en avdeling under De naturhistoriske samlinger (DNS) ved Universitetsmuséet i Bergen og er en del av UiB. Universitetet har ansvar for den vitenskapelige delen av virksomheten, forskningen, forvaltningen av de levende samlingene og formidlingen av dem. Den daglige driften av plantesamlinger og anlegg ligger under Arboretet og Botanisk hages felles driftsorganisasjon for virksomheten på Milde.

Universitetets virksomhet på Milde er regulert gjennom en samarbeidsavtale med Stiftelsen Det norske arboret som forvalter arboretområdet på til sammen ca. 600 daa av tidligere Fana heradsgards utmark. Stiftelsen fester området av Bergen kommune, og av dette igjen er ca. 70 daa overtatt av UiB til Botanisk hage. Stiftelsen mottar offentlige tilskudd fra Hordaland fylkeskommune, Landbruks- og matdepartementet og Bergen kommune og har særlig ansvar for tilrettelegging for besøkende og publikumsaktiviteter.

Personale

I 2014 har Kari Loe Hjelte vært styrer for DNS, mens Siri Skretting Jansen har vært daglig leder for Arboretet og Botanisk hage. Arboretet og Botanisk hage på Milde har 20 faste stillinger fordelt på avdelingene: informasjons-, formerings-, urte- og lignose-

Geologisk vandring i Botanisk hage med Siri Skretting Jansen (foto: Bjørn Moe 21.09.2014).

Ny drenering legges langs veien gjennom Tømmermåget (foto: Bjørn Moe 18.02.2014)

avdelingen, samt administrasjonen. I tillegg hadde vi personer tilsatt midlertidig og på prosjekter, både ved Stiftelsen og UiB. Paul Edmundo Odfjell og Stefan Reimann var engasjert store deler av året. Også denne sommeren hadde vi ekstra arbeidskraft, og i 2014 har disse vært sommervikarer: Marthe Edal, Matej Houska, Deirdre Kennedy, Hannu Keränen, Frauke Materlik, Hejdi Moen, Filip Simjanoski, Henrik Westgaard. Gustav Flatabø hadde praksisplass fra 15. mai og ut året.

Grønn vinter og varm sommer

Vinteren 2013–14 var uvanlig mild, og det meste av desember og utover i januar svingte temperaturen mellom 0 og +10 °C. Så kom det en kort periode med kjøligere vær fra 10. – 15. januar. Deretter ble det varmegrader, men litt kjøligere igjen i slutten av januar. Men så steg temperaturen utover i februar og holdt seg langt oppe på pluss-siden nesten hele måneden. Hele vinteren sett under ett var det bare noen få døgn med kuldegrader, og perioder med stabilt kaldt vær var helt fraværende. Gjennomsnittstemperaturen for desember 2013–februar 2014 var 4,9 °C, hele 3,2 grader mer enn normalt. Det ble den mildeste vinteren siden målingene startet i 1861.

Under slike forhold ble det en grønn vinter med tidlig vår. I Nydalen blomstret den tidlige *Rhododendron*-kultivaren 'February Dawn' allerede i januar. Som navnet sier er det normalt at den kommer i februar, og da gjerne med noen få blomster. I 2014 var den spesielt fin med mange fullt utsprungne blomster tidligere enn vi har sett før.

Ved vegen nedenfor *Rhododendron*-samlingen i Nydalen stod det vårkornell med knopper, og de første blomstene var sprunget ut i begynnelsen av februar. I Blondehushagen var på samme tid klosterklokkene i blomst, og i bakken litt lenger oppe var den første krokusen fremme. Her var også laurbærtysbast i full blomst, mens den vanlige tysbasten så vidt hadde fått fram et par blomster. Det er normalt at våren starter

Fra det årlige
plantesalget
i regi av
Arboretets
venner (foto:
Terhi Pousi
26.04.2014).

tidlig akkurat i denne lune bakken. De to tidlige rhododendron, *Rh. dauricum* og *Rh. mucronulatum* var kommet i blomst flere steder i furuskogen i Arboretet. Hovedblomstringen i artssamlingen var relativt tidlig, med mange arter i fullt flor i begynnelsen av april.

Også i Botanisk hage var det flere tidlige vårløker i blomst i Fjellhagen i begynnelsen av februar. På samme tid var det blomstring på *Rh. dauricum* og japantrøllhassel. Noen uker seinere, i begynnelsen av mars var det mange tidlige vårbloster i Fjellhagen, slik som blåstjerne, lerkespore, snøiris og vinteriris.

Årets rhododendronblomstring varte lenge siden de tidligste kom allerede på seinvinteren. Blomsterfloret til kultivarene i Nydalen var på topp rundt to uker før normalt. Siden de første kom tidligere enn de pleier, fikk de seg en trøkk da det kom nattefrost i slutten av april. Det gikk særlig utover de rødblomstrete på oversiden av veien.

Forsommeren ble fin med god stabil varme utover i juni, spesielt gunstig i forhold til roseblomstringen som ble flottere enn på mange år. De kalde vintrene vi hadde for 2 - 3 år siden gikk hardt ut over rosene, og mange sorter måtte gi tapt. Men vi har arbeidet målrettet for å bygge opp samlingen på nytt og dessuten tilført ny jord, grøftet og laget bedre drenering. Det gav resultater.

Blomstringen i Rosariet startet tidlig slik de fleste plantene gjorde denne våren. Først ute var som vanlig silkerosene (*Rosa sericea* og *omeiensis*) allerede i slutten av april, og det var rekordtidlig. Klatrerosen 'Francis E. Lester' blomstret for første gang i år i følge rosegartner Daniel Ducrocq. Roseblomstringen var bedre enn på flere år, takket være den milde vinteren og en forsommer med stabilt fint vær.

Godværet fortsatte med en varm og solrik sommer, og den ble fulgt opp med flott høstvær. I midten av september var det så varmt på dagtid at bananplantene i Hatlehaugen fortsatt var i vekst og utvikling, noe vi kunne se på de store palmelignende bladene. Bananplantene mangler innebygde mekanismer til å stanse veksten og møte

'Oppmøtesteinen' ved Arboretets adkomst på Dalsmyra er kommet på plass, og direktør Per Harald Salvesen ønsker velkommen (foto: Bjørn Moe 19.05.2014).

vinterlige forhold. Den 19. september var det fortsatt sommer i luften og ingen tegn til nattefrost. Vekstsesongen kan kort oppsummeres som spesiell med uvanlig mild vinter, tidlig vår og en særdeles varm sommer som varte til langt ut i september.

Anlegg og samlinger

Vi hadde noen hendelser med ekstremvær som satte sine spor og dermed krevde ekstra opprydding og vedlikehold. Stormen som rammet Vestlandet 5. desember 2013 førte til en del rotvelt og stammebrekk, og i perioder på seinsommeren inntraff det kraftig regn som vasket vekk grus fra stier og turveger.

Arboretet

Anleggsarbeidet med Arboretets hovedadkomst på Dalsmyra pågikk fra april til september. Dreneringen ved innkjørselen ble utbedret, og det ble anlagt gangvei som forbinder innkjørselen med turveien. På begge sider av veien over bekken ble det lagt fortau med asfalt fram til VA-etatens pumpestasjon der det er innlagt offentlig toalett på den ene siden, og opp langs bekken på den andre. Stimlearealet like sør for adkomsten, der det skal komme opp tavle, ble steinsatt og fikk montert en stor, flat steinblokk fra Jondal som sitteplass og samlingspunkt. Det ble også strukket trekkerør for el-forsyning fra VA-etatens pumpehus, slik at tavlen og samlingspunktet kan opplyses i den mørke årstid. Langs ytterkant av fortauene og langs skrenten mot bekken ble det lagt platekant i lys granitt og montert solid rekkverk. Karttavlen som skal stå på Dalsmyra og to steder i Arboretet er under utarbeidelse.

Oppryddingsarbeidet etter stormen 5. desember 2013 pågikk særlig de tre første månedene i 2014. Trær som veltet rev opp veien flere steder, og særlig gikk det hardt

ut over skogen av sitkagran ved Nore Mørkevågen. Hogst og tømmertransport med tunge maskiner gjorde det nødvendig med omfattende reparasjoner og ny grusing av turveiene. Med hjelp fra Arboretets venners dugnadsfolk og innleid hjelp ble veien fra Miniarboretet til Brandaneset og stykker av veien til Rhododendron-artssamlingen og Gjørevikhaugen gruset opp. Påbegynt arbeid med oppgradering av veggen gjennom Tømmermoget måtte nedprioriteres midlertidig. Drenering av planteskolen i Sløyfa og opparbeidelse av trasé for driftsvei fortsatte. I løpet av året er grunnarbeidene fullført på halve strekningen. De gamle sementrørene var delvis ødelagte og blir nå skiftet ut med moderne rør av større dimensjon som vil kunne ta unna de større vannmengdene en forventer.

I Rosariet ble jorden i de siste bedene byttet for hånd i løpet av forvinteren 2014. Restaureringen var dermed fullført og praktisk talt alle bedene nyplantet til sesongstart i mai-juni 2014. Til sammen 40 aksesjoner (vel 80 planter) ble supplert inn i anlegget og blomstringen ble om mulig enda mer overdådig enn året før. Prøvefeltet for kulturminneroser samlet inn i årene 2001-2008 ble avviklet i 2013, og de mest verdifulle sortene er tatt inn i samlingene eller tatt inn i veksthus for oppformering.

Botanisk hage

På Kalvatre ble noen av de store trærne mot naboen ble felt, og det ble tynnet i trær som står igjen etter Arboretets gamle planteskole ved Nytteveksthagen. Bare enkelte særlig verdifulle eksemplarer ble beholdt. Stubbene etter noen av bartrærne ble om-gjort til "hotell" for solitære bier og humler i forbindelse med en utstilling av trekkplanter for ulike insekter. Det ble laget bed med ulike insektpollinerte planter og tilhørende informasjon med plakater, populært kalt biehaugen el. humlehaugen.

'Vår i hagen': Heidi Lie Andersen forteller om tulipaner i Botanisk hage (foto: Terbi Pousi 04.05.2014).

Terje Lislevand fra Universitetsmuséet i Bergen viser en blåmeis fanget i nett under arrangementet 'Fuglene i hagen' i Botanisk hage (foto: Bjørn Moe 11.05.2014).

I Fjellhagen ble det fylt på mer steinmasser, adkomstvegen ble opparbeidet og det ble plantet langs sidene. Vanningspunkter ble lagt inn. For øvrig var bekken og fossen i Fjellhagen ute av drift på vårparten pga. lekkasje.

Japanhagen ble fornyet med en rekke nye planter av lønn. Det ble gjort utbedring av bjørnemosen rundt øyene i grusdammen. Det har i lang tid vært problemer med at mosen konkurreres ut av grasveksten, samtidig som det har skjedd en uttørring. Matter av både stor bjørnemose og andre bjørnemose-arter, særlig kystbjørnemose og einermose ble tilført grusdammen for å friske opp øyene til å bli fine og grønne igjen.

Kasuga-lanternen ved grusdammen som ble funnet velte året før (ukjent årsak) og deretter kjørt på lager. Den har manglet i hagen en god stund, men ble i april montert på plass igjen. Japanhagen tok seg fint ut da vi 30. oktober fikk besøk av en japanske landskapsarkitekten som har designet Japanhagen, Haruto Kobayashi med familie. Han befarte hagen grundig, og kommenterte og gav oss råd om aktuelle tiltak, både med plantene, stein og mose. Han uttrykte stor tilfredshet med det han fikk se. Etter befaringen ute, var det lunsj i Biblioteket der vi snakket om hvordan Japanhagen brukes til ulike formål og hvem som har besøkt den. Åge Vallestad deltok som tolk.

I Vågelva som renner gjennom Japanhagen er det behov for å renske opp etter at vannspeilet gror til med sumpplanter. Tynning av vegetasjonen kan forringe bunnforholdene for fisken som vandrer opp i elva, og arbeidet bør derfor utføres slik at hensynet til fisken ivaretas.

I Nytteveksthagen ble det bygget kasser til utstillinger av korn, erteblomster, iranske medisinplanter og annet. Potetene ble dyrket i plastsekker, noe som forenklet arbeidet, og i tillegg gjorde samlingen mer oversiktlig å presentere med informasjonsskilt.

Arboretet og Botanisk hages stand under Arboretets dag. Oppgaven var å så frø av gresskar, og det var det ikke alle som hadde forsøkt tidligere! (foto: Bjørn Moe 25.05.2014).

Den tidligere Osebergdronningens hage ble bygget om, og heter nå Vikinghagen. I forbindelse med en nasjonal gresskarkonkurranse ble det satset på å dyrke fram store gresskar i Nytteveksthagen. Dette var også et tema på Arboretets dag der publikum fikk med seg gresskarfrø til å dyrke hjemme, og til å ta med på arrangementet "Spiselig hage" søndag 14. september. For å oppnå størst mulig vekst, ble et av gresskarene dyrket inne i det nye veksthuset som ble bygget i Nytteveksthagen.

Den årlige sommerfesten for Universitetsmuséet ble tross dårlig vær arrangert på Milde, med omvisninger og quiz på ulike poster i hagen, og telt og langbord på plassen ved Rundhagehuset i Botanisk hage.

Samlingene og plantemateriale

Det ble i 2014 tatt inn 252 nye aksesjoner av busker og trær til samlingene i Arboretet, det meste (79 aksesjoner) var planter for supplering av samlingene av *Rhododendron* (82 aksesjoner), lyngplanter til Lynghagen (38) og roser til Rosariet (47). Av frø ble det tatt inn 60 aksesjoner, mest *Sorbus* (14) og *Taxus* (10), foruten 19 aksesjoner til Lynghagen. Det ble til sammen plantet ut 325 planter av 91 aksesjoner av lignoser, det meste til supplering i samlingene av roser i Rosariet (35 aksesjoner, 75 planter), av *Rhododendron* (23, 63) og lyng i Lynghagen (14, 147). I skogbenkene og planteskolen ble det tilført til sammen 85 nye aksesjoner (470 planter) av *Rhododendron*, deriblant mange arter vi mangler i samlingene fra tidligere.

I *Rhododendron*-artssamlingen ble arbeidet med fjerning av rester av *Rhododendron maximum* × *ponticum* som var infisert med *Phytophthora ramorum* sluttført i januar. I Botanisk hage ble det brukt nematoder i kampen mot brunsnegl.

Navn på ti blomster! Arboretets venner på post i aktivitetsløypen under Arboretets dag (foto: Bjørn Moe 25.05.2014).

Blondehuset

Grunnet manglende kapasitet i administrasjonen og nedslitt kjøkken, ble ordinær utleie av Blondehuset stanset fra og med 2. halvår 2014. Driften har ellers gått uten større hendelser og ordningen med kaféen som drives av «Kor e' Vi» ble videreført som tidligere år. «Kor e' Vi» vasket ned kjøkkenet før sesongstart. I desember var huset reservert for Juleutstillingen, som ble en stor suksess.

Plantedatabasen Iris

Samlingsforvaltningen med oppdatering av plantene i databasen, på skilt og kart er en viktig del av arbeidet vårt. Den geografiske informasjonen er blitt tilgjengelig for publikum via hageutforskeren i Iris, men så langt er bare *Rhododendron*-artssamlingen og Japanhagen blitt publisert. Det arbeides med å klargjøre flere samlinger for publisering via nettsiden vår, da dette er en prioritert oppgave for Universitetsmuséet.

Fotodatabase

Fotostasjon brukes som database for fotosamlingen, og programmet har kobling mot Iris for effektiv innskriving og sikre kvaliteten på data som legges inn. Det er tidkrevende å legge inn tekster til bildene, og mye arbeid gjenstår.

Nettsider

Nettsidene blir stadig viktigere for å nå ut til publikum og media med informasjon. Vi hadde 49.906 besøk på hjemmesidene i 2014. Vi informerer om viktige hendelser, og lager nyhets saker om det som skjer. Nettsidene ble lagt om i ny plattform og fikk nytt design. Facebook blir flittig brukt, gjerne om mindre saker og til publisering av aktuelle bilder og til annonsering av arrangementer.

Frøliste, *Index Seminum*

Til vår *Index Seminum* prioriterte vi innsamling av frø i naturen, og vi dro på tre organiserte innsamlingsturer, både i lavlandet og i fjellet. Disse var: 29. august til fjellet Krånipa øst i Bergen, 9. september til fjellet Vesoldo i Kvam og 10. september til Nord-Huglo i Stord. Utover dette ble det samlet på andre turer, både ved kysten og i fjellet slik at vi fikk 67 arter villinnsamlet av totalt 126 nummer på *Index Seminum* 2014.

Utadrettet virke, arrangementer

Vi gjennomførte en serie arrangementer/temavandringer som vi kalte "Søndager i Arboretet og Botanisk hage 2014", der målet var å formidle til publikum fra ulike temaer i Botanisk hage. Tiltaket ble markedsført med egen brosjyre, og både besøks-tall og tilbakemeldinger var gode.

Følgende arrangementer ble holdt: "Vår i hagen", 4. mai ved Heidi Lie Andersen og Bodil Oma, "Fuglene i hagen" 11. mai ved Terje Lislevand, "Bregner i hagen" 15. juni ved Heidi Lie Andersen, "Fjellhagen" 29. juni ved Heidi Lie Andersen, "Japanhagen" 10. august ved Adam Kurz og Bjørn Moe, "Summende hage" 17. august ved Alf Helge Søyland, "Sommerblomster" 24. august ved Else Jorunn Melstokkå, "Spiselig hage" 14. september ved Bodil Oma, Heidi Lie Andersen og Siri Jansen, "Geologi i hagen" 21. september ved Siri Jansen og "Frø i hagen" 28. september ved Heidi Lie Andersen.

Det største arrangementet er Arboretets dag som gikk av stabelen søndag 25. mai. Det ble en vellykket dag med fint vær og mye publikum. Mange samarbeidspartnere, både gjengangere og noen nye, deltok med stands. Konferansier var Øyvind Offerdal som også underholdt med gitar. Til underholdningen bidro også en trio med Per Bolstad, Elisabeth Vannebo og Ove Thue, Mathea Mari Glittenberg samt Arvid Aasprang og 'Kor e' Vi. Koret bemannet som vanlig kaféen i Blondehuset.

Konferansier Øyvind Offerdal introduserer Mathea Mari Glittenberg på scenen under Arboretets dag (foto: Bjørn Moe 25.05.2014).

Fjellhagen blir vist fram av Heidi Lie Andersen, i feltet med olivin der kun planter tilpasset tungmetalljord kan vokse (foto: Terhi Pousi 29.06.2014).

I samarbeid med Norsk Roseforening avdeling Hordaland, holdt Daniel Ducrocq lørdag 3. mai kurs i beskjæring av roser i Rosariet. Daniel Torsvik hadde et kurs i podling og okulering i veksthuset lørdag 2. august.

På vårmøtet i Arboretets venner tirsdag 1. april holdt Brit Godske Bjørklund foredrag om spennende hagekomposisjoner med planter og steiner. Tilhørerne ble så begeistret at det ble arrangert en utflukt til hagen hennes på Birkelundstoppen den 17. juni. På høstmøtet 14. oktober holdt Bjørn Moe foredraget «Glimt fra engelske hager i Londondistriktet».

Det årlige plantesalget ble avviklet lørdag 26. april og ga et godt tilskudd til venneforeningens økonomi. Foreningen har også tatt ansvaret for salg av ved, både kapping og pakking i sekker. Til sammen ble inntektene for ved- og plantesalget på kr 70.630.

Soppens dag ble arrangert søndag 7. september i Blondehuset der det var utstilling, soppkontroll og salg av soppsuppe. Som vanlig var det Soppforeningen i Bergen som stod ansvarlig for arrangementet, og det ble også dette året godt besøkt.

Fra arrangementet 'Spiselig hage' i Botanisk hage. Siri Skretting Jansen forklarer om gresskar (foto: Terhi Pousi 14.09.2014).

'Summande hage' ved Alf Helge Søyland i Botanisk hage (foto: Bjørn Moe 17.08.2014).

Omvisningen i Japanhagen 10. august ble avsluttet med en oppvisning i danse-performance, en slags butoh-dans, ledet av Monica Emilie Herstad i ensemble herStay. Danserne kom tilbake og hadde en ny kunstnerisk oppvisning 22. oktober. Under begge disse arrangementene ble det servert japansk te. Det er positivt at Japanhagen blir brukt til flere formål knyttet mot japansk kunst og kultur. I Japanhagen for øvrig arrangerte vi lyktevandring den 4. desember, der vi inviterte Krokusbakken barnehage til en liten lysfest. Arrangementet er blitt en tradisjon og samler mye folk, både store og små i Tepaviljongen.

Arboretets venner arrangerte tur til Øygarden og Sotra 14. september, med besøk i lynghagen til Egil Asbjørn Sæle og i rosehagen til Atle Fjæreide. Lynghagen til Sæle ble også besøkt av ansatte ved Arboretet og Botanisk hage på en faglig tur den 29. oktober.

For andre året på rad satte Arboretet og Botanisk hage opp juleutstilling i Blondehuset, og den var åpen i hele adventstiden. "Julens botanikk" hadde også denne gangen fokus på de ulike vekstene vi forbinder med julen. Både planter fra egne samlinger og innkjøpte for anledningen ble benyttet. Vi dekorerte kortrappen med egne vintergrønne trær, busker og lyng, samt mose og lav, slik at det ble en større utendørs utstilling enn året før. Innendørs hadde vi stort sett de samme plantene, men med noe endret plassering. Utstillingen ble godt mottatt av publikum, og den fikk god omtale i media, både aviser og NRK radio (Naturens verden). Med hjelp fra venneforeningen kunne vi holde åpent også i helgene. Godt over 1000 personer besøkte utstillingen, inkludert flere skoleklasser.

Det ble i løpet av året gitt 54 organiserte omvisninger med guide i Arboretet og Botanisk hage, og 1452 registrerte personer deltok på disse. Dette er en økning i forhold til tidligere år, og skyldes den økte satsingen på formidling og omvisninger i Botanisk hage.

Arboretets venner på dugnad i Lynghagen, f.v. Ingeliv Veule, Eva Irgens og Camilla Haneberg (foto: Terbi Pousi 10.11.2014).

Blant dem som fikk omvisning var Fylkesmannens landbruksavdeling og representanter fra embetet i hele landet, 30 personer deltok den 27. mai. De fikk orientering om Arboretets virksomhet og en rundtur i *Rhododendron*-kultivarsamlingen.

I regi av Skolelaboratoriet for realfag arrangerte vi et etterutdanningskurs for lærere, tirsdag 27. august. Både Botanisk hage og Arboretet ble brukt til undervisningen som gikk over en hel dag. Arboretet var ellers godt besøkt med skoleklasser gjennom sesongen, til sammen 14 klasser med 356 elever, mange av dem fikk omvisning i juleutstillingen.

Nordisk arboretutvalg

Nordisk arboretutvalg hadde sitt årsmøte 31. august – 3. september ved Institutt for Plantefag, Universitetet for Miljø- og Biofag, Ås. Deltakere fra Milde var Alf Helge Søyland og Per H. Salvesen. Salvesen bidro med foredrag om *Sorbus* og *Buxus*. Etter møtet med seminar var det omvisning i parken på Ås ved Eva Vike, Ole Billing Hansen og Per Anker Pedersen. Dagen etter gikk turen til Gressholmene og Rambergøya i Indre Oslofjord med Kristina Bjureke som cicerone. Tema var sårbar og sjelden flora under press av fremmede arter i spredning. Om ettermiddagen var det besøk i Botanisk hage, Tøyen, der særlig Osloryggen som demonstrerer *ex situ* bevaring ble vist fram. Vi beundret også de store parktrærne og Vikinghagen. Siste dag av årsmøtet gikk til Alby på Jeløya ved Moss. Her er det en stor park og skog med stedeagne og plantete treslag i frodig blanding.

Støttespillere

Støtteforeningen Arboretets venner er en viktig ressurs, både til å gi økonomisk støtte, og som bidragsyter til dugnad, avvikling av arrangementer og andre aktiviteter. Dug-

Arboretets venner på dugnad i Rhododendron-artssamlingen i Arboretet, f.v. Fredrik M. Sørvig, Olaf Hammersland og Joar Fossland (foto: Terhi Pousi 03.11.2014).

nadsinnsatsen har vært høy også i 2014, og hver uke stiller det opp en trofast gjeng som gjør mye nyttig arbeid. Det ble utført 1264 timer, og i tillegg 150 timer på onsdager i Rosariet, de øvrige på mandager og under arrangementer.

I tillegg til nyttig arbeid ute i samlinger og anlegg, har dugnadsfolkene høstet, rensert og pakket frø til vår egen frøliste før utsendelse til våre bytteforbindelser. De har også sortert arkivet av gamle frølister fra våre bytteforbindelser for innordning i biblioteket.

Norsk Roseforening, avdeling Hordaland samarbeider med Arboretet og Arboretets venner, og har i løpet av året bidratt med dugnadsinnsats hver onsdag ettermiddag i Rosariet.

Japanbagens arkitekt, Haruto Kobayashi (nr. 5 f.v.) med familie på besøk (foto: Bjørn Moe 30.10.2014).

Arboretets venner bidro videre med innsats og ga etter søknad tilsagn til økonomisk støtte på kr 135 000,- til disse tiltakene: Arboretets dag, juleutstillingen, Nyttveksthagen, innkjøp av lyng til Lynghagen, peoner og andre planteinnkjøp og gardiner til Blondehuset.

En annen viktig støttespiller for oss er «Kor e' Vi» som driver kaféen i Blondehuset på søn- og helligdager fra påske og ut september. I mai og juni er det kafé også på lørdager. Besøksstatistikken viser størst tilstrømming på søndager med fint vær, med Arboretets dag som et høydepunkt.

Arboretet og Botanisk hage på frosanking for Index seminum på toppen av Krånipa (703 moh.) på grensen mellom Bergen og Samnanger. Fra venstre: Adam Kurz, Bjørn Moe, Heidi Lie Andersen, Bodil Oma og Reidun Samuelsen (foto: Adam Kurz (selvutl.) 29.08.2014).